

4. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 554 с.
5. Шульга Н. П. Банківський контролінг: теорія, методологія, практика. – К.: Київ. нац. торг. – екон. ун-т, 2004. – 326 с.
6. Яковлев Ю. П. Контролінг на базі інформаційних технологій / Ю. П. Яковлев. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 318 с.
7. Kunzle A. Finanzcontrolling in KMU: Dissertation Nr 302 / A. Kunzle. – Gutenberg Druck, 2005. – s. 299.

УДК 332.12.(477)

*Пушкарь І.В.,
канд.наук з держ.упр.,
доцент кафедри обліку і аудиту
Запорізькій національній університет*

ЗАХОДИ ПОЛІПШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ РЕГІОНІВ

Перехід економіки України на ринкові основи функціонування пов'язано з трансформацією соціально-економічних відносин у всіх сферах діяльності, у тому числі в промисловому виробництві регіонів. Він супроводжується посиленням глобалізації, інтеграції та регіоналізації, які потребують нових заходів державної підтримки. Для прискорення розвитку та підвищення конкурентних переваг галузі регіонів, необхідно створення ефективної системи державного регулювання розвитку промисловості .

Переход экономики Украины на рыночные основы функционирования связан с трансформацией социально-экономических отношений во всех сферах деятельности, в том числе в промышленном производстве регионов. Он сопровождается усилением глобализации, интеграции и регионализации, которые нуждаются в новых мероприятиях государственной поддержки. Для ускорения развития и повышения конкурентных преимуществ отрасли регионов, необходимо создание эффективной системы государственной регуляции развития промышленности .

Transition of economy of Ukraine on market bases of functioning is related to transformation of socio-economic relations in all spheres of activity, including in industrial production of regions. He is accompanied by strengthening of globalization, integrations and regeneration, which need new measures of state support . For acceleration of development and increase of competitive edges of industry of regions, it is necessary creation of the effective system of the state adjusting of development of industry .

Постановка проблеми. В інформаційну еру успіх промислового комплексу галузі регіонів залежить від його інвестування у свої інтелектуальні активи та управління ними. Функціональна спеціалізація повинна інтегруватись з бізнес-процесом, орієнтованим на споживача. Масове виробництво стандартних товарів і послуг повинно замінюватись гнучкою і високоякісною пропозицією нових продуктів, які розробляються для кожного індивідуального цільового сегмента ринку. Інновації і

досконалість товарів, послуг і процесів повинні здійснюватись працівниками, які володіють самим новітніми інформаційними технологіями.

Економіка, яка динамічно змінюється, вимагає від підприємств легкої промисловості регіонів витримувати високі темпи розвитку. Підприємства галузі, які займають стійкі позиції на регіональному(внутрішньому) та зовнішньому ринках необхідно постійно вдосконалюватися, інакше вони можуть опинитись не готовими до нових умов ведення бізнесу.

Аналіз останніх наукових досліджень. Запровадження на вітчизняних підприємствах промисловості регіонів механізму формування конкурентних переваг є проблемою відносно новою, багатогранною та міждисциплінарною. Ця проблема охоплює багато сфер: маркетингову, інноваційну, виробничу, кадрову, фінансову, правову, сферу стратегічного управління, сферу економічних відносин мікро- та макrorівня. У такій комплексній постановці проблемні питання щодо формування та підвищення конкурентних переваг починають розглядатися дослідниками тільки в останні десятиліття. Однак, окремі аспекти, такі як оцінка рівня конкурентоспроможності продукції та підприємства, підходи до класифікації конкурентних переваг і конкурентних стратегій підприємства, рекомендації щодо відбору адекватних конкретним ринковим умовам різновидів конкурентних стратегій тощо, висвітлюються у працях багатьох зарубіжних і вітчизняних вчених: І.Ансоффа, Г.Л.Азоева, Л.В.Балабанової, С.М.Бондаренко, А.Е.Воронкової, В.Г.Герасимчука, О.А.Горбашко, І.М.Герчикової, А.П.Градова, В.Л.Диканя, Ю.Б.Іванова, Ф.Котлера, В.Ф.Оберемчук, М.Портера, Ю.Б.Рубіна, Г.М.Скударя, І.А.Спірідонова, А.О.Старостіної, А.Томпсона, Р.Уотермена, Р.А.Фатхутдінова, А.Ю.Юданова та ін. Проте, залишаються недостатньо вивченими теоретико-методичні підходи до формування стратегії розвитку підприємств легкої промисловості регіонів, їх конкурентних переваг та реалізація заходів державної підтримки розвитку виробничо-господарських суб'єктів.

Мета роботи полягає в обґрунтуванні основних напрямів щодо удосконалення державної підтримки формування та реалізації конкурентних переваг підприємств легкої промисловості регіонів країни шляхом впровадження програми антикризових заходів .

Викладення основного матеріалу дослідження. В сучасному конкурентному середовищі підприємства саме легкої промисловості регіонів повинні ефективно управляти: фінансами, бізнес-процесами, клієнтською складовою, складовою навчання та розвитку персоналу. Всіма складовими необхідно управляти одночасно і узгоджено для забезпечення прогресу розвитку кожної з них. Неперервного прогресивного економічного розвитку підприємства галузі можуть досягти тільки при збалансованому управлінні всіма наведеними складовими.

Фінансові показники оцінюють економічні наслідки уживаних дій і є індикаторами відповідності стратегії підприємства, її здійснення і втілення загального плану удосконалення підприємства в цілому.

Як правило, фінансові цілі відносяться до прибутку і можуть вимірюватись, наприклад, операційним прибутком, доходністю зайнятого капіталу або доданою вартістю.

Головними стратегічними цілями в сфері фінансів для підприємств легкої промисловості регіонів країни є отримання стабільно зростаючого прибутку, збільшення обсягу замовлень та підтримання стабільності [1, с. 66].

Показниками визначених фінансових цілей можуть бути: обсяг продаж; сукупні витрати; інші види доходу; дохід від нових видів продукції чи послуг та ін.

Клієнтська складова повинна розглядатись як споживча база і сегмент ринку, в яких конкурує підприємство. Як правило, ця складова включає декілька основних показників результатів успішного втілення в життя прийнятої на підприємстві стратегії: це задоволення потреб клієнтів, збереження споживчої бази, залучення нових клієнтів, обсяг і доля цільового сегмента ринку [2, с. 28].

Для вітчизняних підприємств галузі регіонів стратегічними цілями розвитку клієнтської складової є задоволення потреб клієнтів і збереження та розширення клієнтської бази. Показниками зазначених стратегічних цілей можуть бути обрані: дохід від нових клієнтів; збитки від втрати клієнтів; витрати на рекламу та ін [3].

Складова внутрішніх бізнес-процесів визначається стратегічними цілями розвитку трьох основних процесів: інновацій, операцій та післяпродажного сервісу. Для підприємств швейної галузі регіонів в якості показників може бути обрано: собівартість готової продукції; витрати на розробку нових видів продукції; сукупні витрати на технічний розвиток; операційні витрати; продуктивність праці; дохід від додаткових послуг та ін [4, с. 36].

Четверта складова навчання та розвитку персоналу є комплексом загальних критеріїв: задоволеності працею, підвищенням кваліфікації, навчання тощо. В якості показників цієї складової на підприємствах галузі доцільно використовувати:

- сукупні витрати на навчання;
- фонд оплати праці.

В теорії бізнесу вимірювання різноманітних показників вважається важливим інструментом управління. Припускається, що цифри дають керівникам необхідну інформацію про поточний стан справ на підприємстві, яку можна використовувати для прийняття ефективних рішень щодо підвищення економічного розвитку підприємства.

На практиці система контрольних показників містить безліч складових, які не мають чітко визначеної періодичності, обґрунтованості, а також можуть потрапляти до керівників з великим запізненням [5, с. 24].

Механізм проблемної діагностики дозволяє визначати показник розвитку та рівень економічного розвитку підприємств легкої промисловості. Це надає можливість керівнику мати чітке уявлення про необхідні заходи щодо покращання стану підприємства.

Так, підприємствам галузі регіонів з I та II рівнів економічного розвитку, які знаходяться на межі банкрутства, необхідно проводити програму антикризових заходів.

На думка автора, така програма може складатись з:

- впровадження нового асортименту;
- реструктуризації структури апарату управління;
- знаходження можливості зниження ФЕП за рахунок прискорення швидкості обігу коштів;
- пошуку та мобілізації резервів зростання економічної прибутковості (скорочення витрат, зростання виробничих потужностей та ін.);
- пошуку можливості отримання пільгових кредитів;
- покращання якості менеджменту на підприємстві галузі та встановлення взаємовигідних відносин зі споживачами, виробничими партнерами, державними органами та банками, залучення спеціалістів ззовні;
- пошуку можливості здешевлення позикових ресурсів (за рахунок покращання політики залучення ресурсів, відстрочки платежів, отримання пільг, у тому числі і податкових, не виплата дивідендів) для покращання конкурентоспроможності підприємства;
- знаходження "нетрадиційних" джерел фінансових ресурсів (за рахунок розширення кредиторської заборгованості, використання лізингу та ін.) шляхом випуску акцій;
- продажу частини активів з метою збільшення наявних коштів для збереження остаточної частини бізнесу;
- перебудови структури підприємства, зниження собівартості продукції за рахунок скорочення матеріальних витрат на ЗП, витрат на експлуатацію машин, механізмів, остаточно обладнання, зниження транспортних витрат, покращення ціноутворення, оптимізації податкової системи підприємства, вирішення кадрових питань.

Слід відмітити, що на підприємствах галузі III та IV рівнів економічного розвитку, суттєва увага повинна приділятися організаційно-економічним заходам зниження ризику у їх фінансово-господарській діяльності.

Загальна система управління ризиками включає в себе такі блоки завдань, як: ідентифікація ризиків; оцінка ризиків; нейтралізація ризиків. При цьому необхідно оцінити реальність проекту нової діяльності; реконструкції підприємства; зміни в асортиментній політиці, структурі управління; визначити можливі обсяги виробництва і витрати, пов'язані з цим, та очікувані доходи (прибуток); врахувати конкурентні переваги підприємства галузі, необхідність фінансування [6, с. 205].

Отже, оцінюючи ризик, вважаємо за доцільним проаналізувати та оцінити фактори діяльності підприємств легкої промисловості, а саме:

1. ступінь ризику, для чого необхідно встановити, чи є діяльність підприємства добре освоєною, чи вона є новою; до якої сфери діяльності вона належить: з високим, середнім чи низьким рівнем ризику;

2. ступінь ймовірності досягнення очікуваних результатів: ймовірність успіху в досягненні запроєктованих обсягів виробництва, обсягів реалізації продукції;

3. рентабельність діяльності: розрахувати розміри очікуваних доходів, витрат, прибутку з урахуванням ступеня ризику та ймовірності його досягнення; варто розраховувати планову рентабельність у відсотках до обсягу діяльності, поточних витрат, капіталовкладень;

4. окремі найсуттєвіші види ризику: невиконання обов'язків постачальників, коливання попиту на продукцію, зміна цін, платоспроможність споживачів; порушення проектів реконструкції підприємства; помилки у плануванні; вплив конкурентних підприємств тощо; доцільно визначити види ризику, за якими можливе страхування;

5. заходи щодо мінімізації збитків, пов'язаних із комерційним ризиком; варто передбачити, до яких страхових установ необхідно звернутися, на які суми планувати страхові внески.

На сьогодні сформувалася низка методів, спрямованих загалом на оцінку ризику інвестиційного проекту підприємств галузі регіонів. Серед них виділяють такі:

- аналіз чутливості;
- перевірка стійкості;
- визначення точки беззбитковості;
- коригування параметрів проекту;
- формалізований опис невизначеності;
- аналіз сценаріїв розвитку;
- імітаційне моделювання сценаріїв розвитку проекту;
- побудова дерева рішень.

Підприємства легкої промисловості регіонів, що мають V рівень економічного розвитку, повинні підтримувати рівновагу між новаторським підходом і збереженням традицій. Для подальшого успіху функціонування підприємств галузі цього рівня необхідно ефективно використовувати існуючий значний досвід і знання, зберігати і вдосконалювати ключові фактори успіху і водночас активно підтримувати інновації і зміни.

Висновки. Таким чином, легка промисловість регіонів країни зможе повернути свої позиції у структурі промислового виробництва країни, при умові збільшенні частки вітчизняних товарів на внутрішньому ринку та у зростанні експорту продукції власного виробництва, що дозволить галузі щорічно стабільно нарощувати обсяги виробництва, розширювати асортимент продукції, суттєво покращувати фінансовий стан підприємств, створювати нові робочі місця. Результати дослідження дають змогу

визначити заходи щодо поліпшення державної підтримки формування конкурентних переваг галузі регіонів шляхом впровадження програми антикризових заходів, ідентифікації ризиків, їх оцінки та нейтралізації, ефективного використання існуючого значного досвіду і знань, вдосконалення ключових факторів успіху через підтримку інновацій.

Використані джерела інформації:

1. Базилюк Я.Б. Конкуреноспроможність національної економіки: сутність та умови забезпечення: [монографія] / Я.Б. Базилюк. – К.: НІСД, 2002. – 132 с.
2. Вітлінський В.В., Верченко П.І. Аналіз моделювання та управління економічним ризиком. – К.: КНЕУ, 2000. – 426 с.
3. Росецька Ю.Б. Аналіз стану внутрішньогалузевої конкуренції в Україні на прикладі підприємств легкої промисловості // Конкуренція. Вісник Антимонопольного комітету України. – Київ, 2007. – №1 (24). – С. 27-33.
4. Рубан В.Я. Чубукова О.Ю., Некрасов В.Т. Інноваційна модель стратегічного розвитку України: методологія і досвід. "Економіка України". – №6 (499). – С. 34-42.
5. Царенко О.В. Аналіз факторів, що стримують ефективний розвиток легкої промисловості регіонів України/ О.В. Царенко // Економіка та держава. – 2009. – № 3. – С. 22 – 26.
6. Чумаченко Н.Г. Проблемы и пути решения развития регионов / Н. Г. Чумаченко, А.И. Амоша // *Економіка промисловості*. – 2002. – № 4. – С. 201 – 206.

УДК 369.06

Савенко А.Є.,
к. е. н., доц.,
Академія муніципального управління м. Київ;
Савенко С.С., магістр

ВВЕДЕННЯ ОBOB'ЯЗKOBOTO COЦІАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У статті досліджено питання впровадження обов'язкового державного соціального медичного страхування в Україні. Обґрунтовано доцільність створення Фонду обов'язкового соціального медичного страхування, розглянуто його правове положення, повноваження та організаційну структуру.

В статье рассмотрены вопросы перехода к системе обязательного государственного социального медицинского страхования в Украине. Обосновано необходимость создания Фонда обязательного социального медицинского страхования, проанализировано правовой статус, полномочия и организационную структуру Фонда.

The article is dedicated to the issues of implementation of general compulsory state medical social insurance on the basis of Fund of social medical insurance. It was grounded the usefulness of this model of medical insurance realization in Ukraine

Постановка проблеми. В Україні загострюється питання соціального захисту громадян з боку держави і в першу чергу –